

Pan Jager udržuje řemeslo, které zdánlivě potřebují jen náhodní turisté. Svým způsobem je návštěva jeho dílny atrakcí. Něco jako návštěva živého skanzenu nebo dokonce zoo. Je to budoucnost? Možná ano. Citujeme z jednoho českého časopisu, jehož zaslání hradí MZV ČR:

„Mnozí cestovatelé projekt lidské zoo kritizují. Na druhou stranu ale tito lidé vytvářejí živý skanzen, v němž hrají sami sebe a ukazují turistům, jakým způsobem po staletí žili. A to je myšlenka, která má velmi blízko k ekoturistice. Ono skutečné zoo je také jakýmsi chráněným prostředím pro ohrožené druhy... (Libor Budinský, Instinkt 6/2007)

Pokud o oblast přestanou mít zájem turisté, česká menšina zřejmě v blízké budoucnosti splyne s okolním většinovým obyvatelstvem.

Ale jsou i jiné cesty, jak složitou situaci vyřešit. Jedno řešení ukazuje moderní žena ze Sv. Heleny.

OBCHODNICE PANÍ BARBARA ŠVEJDOVÁ

Paní Švejdovou mohu představit jako usměvavou energickou ženu středního věku. Již víc jak 12 let provozuje ve Sv. Heleně vlastní obchod se smíšeným zbožím. Na zemědělské vesnici, kde je většina žen zaměstnána na plný úvazek v hospodářství, je tedy něčím naprosto výjimečným.

Ptám se tedy paní Švejdové, jaké byly začátky jejího soukromého podnikání?

"V roce 1992 dolehly na naší rodinu finanční starosti. Stavěli jsme dům a peněz najednou nebyl dostatek. Nechtěla jsem vše nechávat na manželovi a rozhodla jsem se řešit situaci tím, že se zaměstnám. Nastoupila jsem jako prodavačka v obchodě, jehož majitel byl z Moldovy Nouă. Zpočátku obchod prosperoval, ale zhruba po dvou letech se majitel dostal do finančních obtíží a už si nemohl dovolit zaměstnávat prodavačku. Byl to však seriózní člověk a nabídl se, že mi pomůže s vyřízením úředních formalit při otevření vlastního obchodu. Takže jsem si v prosinci 1995 otevřela vlastní obchod."

Co pro vás bylo zpočátku nejtěžší a jak se vede vaší živnosti dnes?

"Samozřejmě, že na založení obchodu a na nakoupení zboží bylo nutno si vypůjčit. Ale obchody šly poměrně dobře a po čase jsme půjčky splatili. Dnes už mohu říci, že nás obchod uživí. Samozřejmě je nutné se starat. Ročně najezdíme naší Dacií 60-70 000 km..."

Při provozování obchodu musí člověk často jednat s různými úředníky. Můžete porovnat chování úředníků v počátcích vašeho podnikání a v dnešní době?

"Veškeré účetnictví si vedu sama. Mohu říci, že na začátku bylo vše jednodušší. Ted' je předpisů a tím papírování stále víc. Nebo se spíš dá říci, že úředníci jsou přísnější a více vyžadují dodržování všech předpisů. Zvlášť je to znát po vstupu Rumunska do EU."

Rumunsko má stále pověst státu, kde kvete byrokracie a ruku v ruce s ní jde korupce. Setkáváte se s ní?

"Ne, já osobně jsem se při podnikání nesetkala se situací, že by si úředník otevřeně řekl o úplatek."

Máte to při provozování vlastní živnosti těžší jako žena?

"Určitě. Už proto, že kromě obchodu musím zvládnout i naši domácnost. Naštěstí mi vydatně pomáhají mé dvě dcery a manžel. Pokud jsem pracovně mimo domov, není pro manžela problém mě zastoupit při domácích pracích a samozřejmě v obchodě. Ale tam nejčastěji pomáhá naše mladší dcera Vlastička."

Vy ale máte dvě dcery, obě inteligentní a šikovné dívky. Nezadržitelně dospívají, jak si představujete jejich budoucnost?

"Obě mají před sebou ještě několik let studia na střední a doufejme i na vysoké škole."

A až vystudují? Zamíří jako většina místních mladých lidí do České republiky?

"Pokud najdou práci tady, do Čech nepůjdou. Ale žádné plány s dcerami nemáme, Necháváme vše na jejich rozhodnutí."

A co dívky studují?

"Starší Kristina má v plánu po dokončení lycea studovat na fakultě ochrany životního prostředí (protecția mediului). Vlasta letos úspěšně dokončila základní školu a bude pokračovat na baptistickém lyceu v Rešicích. Protože ji baví cizí jazyky, rozhodla se pro obor filologie."

Paní Švejdová, děkuji za rozhovor. A přeji, aby se vám obchod dařil aspoň tak, abyste společně s manželem dokázali zajistit dcerám dobré vzdělání. Rozhodně se vám tato investice jednou vrátí.

ptal se PS